

Betragtning, og jeg skal sige hvorfor. En Sagfører bør selvfølgelig ikke tage et ublu Salær af nogen, heller ikke betinge sig et saadant paa Forhaand som Betingelse for sin Virksomhed, det bør han aldrig hverken kræve eller modtage, deri er jeg ganske enig med enhver, der har den samme Betragtning. Jeg vil heller ikke bestride, at der kan være forefaldet Tilfælde, hvor en Sagfører alligevel har gjort det, men dermed mener jeg ikke, at Spørgsmaalet er løst. Thi De maa ikke være blinde for, mine Herrer, at dette kan hænde over for mange andre Mennesker end over for Sagførere, at de tage for meget for deres Virksomhed eller for meget for deres Varer. Og dog have vi jo ikke der Bestemmelser om, at Folk bagefter skulle kunne gaa fra, hvad de ere gaaede ind paa at betale. Jeg opfordrer Flertallet, der modsætter sig dette Forslag, til at paavise, hvor man ellers i vor Lovgivning stiller Folk saaledes, at de den ene Dag kan love at give det og det for en Vare eller en Virksomhed, og naar de saa have faaet Varen og brugt den eller nydt godt af Virksomheden, bagefter med et Smil kunne sige: Nej, det har jeg ikke i Sinde at holde; lad os nu prøve, hvad Retten siger, lad os tage en Proces om det. Det gør man ikke paa andre Omraader. Og hvorfor ikke? Fordi det vil være at demoralisere Befolkningen at oplære den i at gaa fra sit Ord, og det er umoralsk. Det strider absolut mod den gamle Grundlov, kan jeg godt kalde den, for alt vort borgerlige Liv, der findes i Christian den Femtes Danske Lov 5—1—2: „Enhver er pligtig at holde, hvad han med Haand, Mund og Segl lovet og indgaaet haver.“ Det er Grundreglen baade for Ret og Moral her i Landet. Her vil man nu slaa denne gamle Regel i Stykker og bestemme, at over for Sagførere behøver man ikke at holde, hvad man med Haand, Mund og Segl indgaaet haver. Tænk dem, hvordan det vil stille sig i det praktiske Liv. En Mand kan gaa til en Vinkelskriver eller til en By- eller Herredsfuldmægtig, og disse kunne betinge sig hvilket Salær de ville, det har ingen Ret Lov til at slaa i Stykker, det være saa urimeligt det være vil. Men gaar den vedkommende til den, hvis Bestilling det er, den, der har en lang juridisk og praktisk Uddannelse bag sig, og som har et offentlig Tillidshverv, saa kan denne betinge sig et Salær, og den vedkommende kan frivillig uden Baand eller Tvang gaa ind derpaa, og saa skal det dog ikke gælde. Det finder jeg umoralsk. Jeg har, saa vidt

min Hukommelse rækker, aldrig haft det Tilfælde, at jeg har betinget mig noget Salær paa Forhaand; men derfor finder jeg det lige umoralsk, at en Mand, naar saadant er sket, dog bagefter skal kunne sige: Det blæser jeg et Stykke, jeg ved med Loven i Haand, at jeg ikke behøver at respektere det. Jeg opfordrer, som sagt, Flertallet til at paavise andre Steder i vor Lovgivning, hvor man har noget lignende. Jeg vil imidlertid straks pege paa et Par Eksempler, hvor man maaske vil sige, at der har man noget lignende, men hvor det dog er noget forskelligt. Der er først Loven om Lodsvesenet af 13. Juni 1879, hvor det i § 31 hedder: „Betalingen for de Lodsninger, som Lodserne efter de vedkommende Reglementer ere *pligtige* at foretage, erlægges efter de til enhver Tid gældende, af Ministeren approberede Takster.“ Og saa staar der i § 37: „Højere Lodsbetaling end den i Taksten fastsatte maa en Lods ej fordre eller modtage, undtagen i Tilfælde af Isgang, Storm eller saa haardt Vejr, at Lodsen eller Lodserne maa sætte sig selv i Fare eller bruge mere end almindeligt Mandskab,“ osv.; thi „da skal det være Lodsen eller Lodserne tilladt at tinge med Skibsføreren om Betalingen“, og bagefter skal det saa gøres til Genstand for et Skøn af to uvillige Mænd, om det er urimeligt eller ej. Her er ganske vist en vis Begrænsning i Kontraktfriheden, men dog ingenlunde saa stærk, som der her er Tale om, og kun i Forbindelse med en approberet Takst. Men for Sagførerne gælder ingen Takst. Det kan være, at det er en Fejl, og jeg skulde ikke have noget imod, at der en Gang blev gjort Alvor af den Udsigt, som allerede Christian V.s danske Lov giver, til at der sættes et saadant Takstregulativ for Sagførere. Men et saadant findes nu ikke, og dog vil man ikke tillade Sagførerne at træffe privat Aftale med Folk om Betalingen. Og jeg vil yderligere gøre opmærksom paa med Hensyn til Lods-taksterne, at i den samme § 31, som jeg nævnte før, staar der, at: „Betalingen for de Lodsninger, som Lodserne efter de vedkommende Reglementer *ikke* ere pligtige at foretage, men som det er dem tilladt at foretage“ — og saadan ere jo netop Sagførerne stillede — „erlægges i Reglen efter Overenskomst“. Og saa staar der i § 37 *intet* om, at denne Overenskomst ikke skulde gælde. Altsaa, hvor Lodserne have Takster, skulle de holde dem og kunne ikke uden i Nødstilfælde overskride dem; men hvor de *ikke* have Takster, er